

CALENDARUL DACIC DIN ANSAMBLUL DE SANCTUARE DE LA SARMISEGETUZA REGIA

*Sebastian Vîrtosu, solist Filarmonica Braşov, doctorand
Anişoara Munteanu, profesor gr.II Arte Vizuale, doctorand
Şcoala generală nr. 19, Braşov*

Abstract: *The study of Dacian calendar we started from structures located on the land, i.e., all sanctuaries near Hunedoara, massive Şureanu. We started with the idea that the architecture of such assemblies should be sacred. Therefore, all components, even those not taken - such as plinths, must respect some rules sacred. These rules are manifested by numerical schemes (sacred figures, numeric reports sacred golden section, for example, geometrical reports that " π " - 3.14) or astronomical reports that may lead to the formation of a calendar.*

Based on data contained in the Great Circular Sanctuary have designed a calendar called new Dacian and Year Zero, in which the number of years until today. The data contained in the Great Sanctuary Circular are as follows: 104 in the first outer circle stones, 210 stones (30 cycles of seven stones) in the second circle, which is attached to the first, 84 wooden poles in the third round (poles are placed just to see where plinths in the ground) and 34 wooden poles in the central apse (here pillars are only a guide, not the original building).

În alcătuirea calendarului dacic am pornit de la structurile aflate pe teren, și anume, ansamblul sanctuarelor din munții Orăștiei, masivul Şureanu. Am pornit de la ideea că arhitectura unor astfel de ansambluri trebuie să fie sacră. Prin urmare, toate componentele, chiar și cele ce nu sunt la vedere – cum ar fi plintele, trebuie să respecte niște reguli sacre. Aceste reguli se manifestă prin scheme numerice (cifre sacre, rapoarte numerice sacre, *secțiunea de aur*, de exemplu, rapoarte geometrice ca „ π ” - 3,14) sau rapoarte astronomice ce pot conduce la alcătuirea unui calendar. Pornind de la datele conținute în Marele Sanctuar Circular am conceput un calendar, numit de noi dacic, și un An Zero, de la care numărăm anii până în zilele noastre. Datele conținute în Marele Sanctuar Circular sunt următoarele: 104 pietre în primul cerc exterior, 210 pietre (30 cicluri, a câte șapte pietre) în al doilea cerc, care este lipit de primul, 84 stâlpi de lemn în al treilea cerc (stâlpii sunt așezați doar pentru a se vedea unde sunt plintele în pământ) și 34 stâlpi de lemn în absida centrală (și aici stâlpii au doar rol orientativ, nefiind din construcția originală). Obiecțiile pot fi făcute doar cu privire la numărul de stâlpi din al treilea cerc și la faptul că, fiind doar simple fundații ale unui templu circular, aceste numere, amintite mai sus, nu au nicio valoare religioasă. În privința primei obiecții aducem argumentele a trei cercetători, Ioan Glodariu³, Dan Oltean⁴ și Ovidiu Drimba⁵, care confirmă numărul 84 al plintelor celui de-al treilea cerc. Cât privește a doua obiecție, putem spune doar că arhitectura sacră este completă, nu permite la niciun nivel, oricât de mic și aparent neimportant, ca lucrurile să fie făcute la voia întâmplării. Prin

---

³ Glodariu, Ioan, *Sarmisegetuza Regia, Capitala Daciei preromane*, Editura Acta Musei Devensis-Deva, 1996, pp. 118-119.

⁴ Oltean, Dan, *Religia dacilor*, Editura Saeculum I. O., București, 2002, pp. 254-257.

⁵ Drimba, Ovidiu, *Istoria culturii și civilizației*, vol. I, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985, p. 799.

urmare, fundația, care în construcții este cea mai importantă, nu putea fi lăsată la voia hazardului. Detalii despre alcătuirea calendarului dacic se vor afla în cuprinsul lucrării.

În găsirea unui An Zero, de la care să începem numărarea anilor cu ajutorul calendarul dacic, am pornit de la următoarele premise:

1) *Terra avea în trecut o masă mai mică decât în prezent.* Consecința acestei premise va fi precizarea unei gravitații mai mici, iar o gravitație scăzută va face ca ființele de pe Terra să atingă dimensiuni mari și invers, o gravitație mare face ca ființele să aibă dimensiuni mici. A avut Terra ființe de dimensiuni mari de-a lungul erelor geologice? Răspunsul este *Da*, de la plante, insecte, până la reptile.

2) *Urmare a gravitației mici a Terrei, viteza de rotație în jurul axei proprii era mai mică.*

3) *Urmare a vitezei mici de rotație în jurul axei proprii, perioada precesiei era mare, deoarece o viteză mică de rotație în jurul axei proprii se manifestă printr-un balans mare al axei de rotație a Terrei⁶.* O consecință a acestei premise este faptul că, în trecut, perioada precesiei era mare, micșorându-se în viitor. Viteza de rotație în jurul axei proprii poate crește în urma creșterii masei Pământului, prin îndepărtarea Lunii de Pământ, precum și prin apariția unor factori necunoscuți încă (Soarele sau alte corpuri cerești).

4) *Satelitul Terrei, Luna, era mai aproape de Pământ în trecut, decât astăzi.* Consecința îndepărtării Lunii de Pământ este accelerarea vitezei de rotație a Terrei, asemenea unui *yo-yo* care, atunci când se desfășoară sfoara, face să crească viteza de rotație a micului scripete pe care era înfășurată sfoara.

5) *Luna a apărut mai târziu în istoria Terrei, în ciuda ipotezei formării ei din ciocnirea Pământului cu o planetă, în perioada de formare a Pământului.* Lipsa Lunii făcea ca perioada precesiei Terrei să fie mare și instabilă. Apariția Lunii, foarte aproape de Pământ, a început să stabilizeze perioada precesiei Terrei, iar îndepărtarea ei a condus către micșorarea perioadei precesiei. Faptul că Luna a fost aproape de Pământ a generat și niște anomalii geo-magnetice și gravitaționale, adăugând încă o cauză, față de cele deja existente, a formării munților. Unii munți posedă un câmp gravitațional mai mic decât media gravitației Terrei (cum ar fi munții: Bucegi, Gugu, Ceahlău, etc.) precum și unele mări sau zone din oceane ce posedă câmpuri gravitaționale mai mari decât media gravitației terestre (este vorba, desigur, de anomalii de genul *Triunghiul Bermudelor*).

1. Considerații asupra ansamblului de sanctuare de la Sarmisegetuza

I. Elemente generale de calcul

1. Un an dacic conține 52 săptămâni, ceea ce înseamnă 364 zile ($52 \times 7 = 364$) sau 13 luni egale, a câte 28 zile fiecare ($13 \times 28 = 364$)

2. Anul egiptenilor antici conținea 365 zile, fiind împărțit în 12 luni a câte 30 zile fiecare, plus 5 zile adăugate.

3. Anul iulian (stil vechi) are durată de 365,25 zile.

---

⁶ Ca exemplu în sprijinul premisei noastre vom aduce un *titirez*. Atâta timp cât se va învârti cu viteză mare, balansul axei de rotație va fi mic, în momentul în care viteza *titirezului* va scădea, balansul axei de rotație va fi din ce în ce mai mare.

4. Anul gregorian (stil nou) are durata de 365,2425 zile.
5. Anul tropic, măsurat precis în zilele noastre, are durata de 365,2422 zile.

II. Elemente particulare de calcul desprinse din analiza numerelor și măsurătorilor cuprinse în Marele Sanctuar Circular (MSC) din Sarmisegetuza

1. Cercul exterior (1) conține 104 piese (13x8, 26x4)
2. Cercul lipit de cel exterior (2) conține 210 piese (30 cicluri a câte 7 stâlpi)
3. Cercul interior din lemn (3) conține 84 piese (4 cicluri a câte 21 stâlpi)
4. Absida centrală (templul propriu-zis dacic, închinat Zeului Unic, nevăzut de ochii pământenilor, Zalmoxe) conține 34 piese (21+13 stâlpi).

III. Elemente de calcul desprinse din celelalte sanctuare din Sarmisegetuza

1. Micul Sanctuar Circular conține 114 piese ($6 \times 19 = 114$), unde „19” reprezintă numărul de ani solari din ciclul Meton. Ciclul Meton reprezintă perioada de 19 ani solari, în care anii lunari, din calendarul ebraic, sau 235 luni sinodice, încep anul odată cu anul solar tropic. Luna sinodică conține 29, 5306 zile.

2. Marele Sanctuar Patrulater din calcar conține 4 rânduri de lespezi circulare de calcar, a câte 13 lespezi fiecare ($4 \times 13 = 52$, astfel, 4 anotimpuri egale, a câte 13 săptămâni fiecare, reprezintă anul dacic de 364 zile). 7 lespezi circulare mai înalte, ca niște mese, la mijlocul celor 4 rânduri (reprezintă cele 7 zile ale săptămânii).

3. Soarele de andezit ajută la stabilirea orei exacte, a meridianului locului, având și rolul de teodolit. Cu el calculau unghiurile și înălțimile răsăriturilor și apusurilor stelelor, Soarelui, Lunii și planetelor, la diverse date din an sau la diverse ore din zi sau noapte.

4. Cele două sanctuare mici, patrulater, de andezit, aflate pe direcția Soarelui de andezit, erau, probabil, dependințe ale preoților. În sanctuarul din stânga, locuiau preoții, iar în cel din dreapta (din care pornește canalul de drenaj ce trece pe lângă Soarele de andezit, ocolește Marele Sanctuar Circular și se varsă la vale) era, probabil, cum am zice în limbaj mănăstiresc, trapeza - locul unde se pregătea și/sau se mânca.

5. Sanctuarul mic, patrulater, de calcar, era spațiul în care locuiau ucenicii, discipolii preoților.

6. Sanctuarul Mare, patrulater, de andezit, aflat pe o terasă, mai sus decât restul sanctuarelor, era locul în care erau primiți pelerinii sau poporul ce venea la sărbători, ori poate că acolo erau primiți preoții din teritoriu, atunci când, din timp în timp, veneau aici pentru a afla ce dată este, ce oră, ce schimbări în calendar erau făcute pentru armonizarea calendarului cu anul tropic, ce sărbători și la ce dată, etc., apoi mergeau în teritoriu și comunicau poporului hotărârile luate de Marii Preoți.

Dacii nu erau străini de calculele efectuate de egipteni și de latini, în ceea ce privește armonizarea calendarului cu anul tropic. Anul egiptean de 365 zile, fiind mai scurt decât anul tropic, ajungea să parcurgă, după 1508 ani, toate zilele anului tropic, avansând cu un an față de succesiunea anilor tropici, astfel că, la 1508 ani egipteni calendaristici, erau doar 1507 ani tropici.

Latinii observă și ei acest lucru, astfel că Iulius Cezar, în anul 46 î. Hr., introduce un nou calendar, calendarul iulian (stil vechi), alcătuit de astronomul Sosigene din Alexandria. Acest calendar iulian a fost valabil în România până în 1924. Dar și acest calendar, cu durata de 365,25 zile, este inexact. Fiind mai lung cu 0,0078

zile decât anul tropic, face ca după 384 de ani să fie în urmă cu trei zile față de anul tropic. Din această cauză a fost înlocuit, în timpul Papei Grigore al XIII-lea, sec. XVI, de către astronomul italian Lilius, cu un nou calendar, calendarul gregorian (stil nou). Acest calendar a intrat în vigoare în România după 1924. Calendarul gregorian, fiind mai lung cu 0,0003 zile decât anul tropic, întârzie față de acesta cu o zi la 3300 ani.

Așadar, dacii au încercat și ei, într-un mod propriu, să găsească o modalitate simplă și practică, din dorința de a armoniza calendarul cu anul tropic. Cum au reușit acest lucru?

Știm, din Marele Sanctuar patrulater de calcar, că Anul dacic avea 364 de zile, 4 anotimpuri egale, a câte 13 săptămâni, și că săptămâna avea șapte zile. În această formă, anul dacic era cel mai inexact dintre calendarele vremii sale, fiind mai scurt cu 1,2422 zile decât anul tropic. La 294 de ani, calendarul dacic parcurgea toate zilele dintr-un an tropic, astfel că 294 ani dacici însemnau 293 ani tropici. Dacii știau asta, deoarece, dacă adunăm numărul 210 (numărul stâlpilor de piatră de pe cercul nr. 2) cu 84 (numărul stâlpilor de lemn din cercul nr. 3), obținem 294, numărul de ani în care anul dacic ajunge cu un an mai mult decât succesiunea anilor tropici.

Astfel, înțelegem de ce cercul exterior (cu 104 pietre) al Marelui Sanctuar Circular numără doi ani, și nu unul sau mai mulți. Să ne amintim de faptul că, în numerologia ebraică, Numele lui Dumnezeu, TETRAGRAMMATON, este format din patru litere: Y (Jod) = numărul 10 (zece), H (He) = numărul 5 (cinci), W (Vau) = numărul 6 (șase), H (He) = numărul 5 (cinci). Adunate, formează numărul 26 (10+5+6+5), apoi, 2+6=8 (*opt* fiind cifra perfecțiunii⁷, a morții și vieții⁸, a judecății⁹, numărul lui Saturn, Cronos, Zamolxe). Așadar, 26x4=104, adică de patru ori, în cele patru puncte cardinale, numele lui Dumnezeu în toată Lumea! Aceasta zice multe despre monoteismul și religia dacilor, despre Zeul Moș, despre Demiurg, Creatorul Lumii.

Legat de calendarul dacic, cităm din cartea lui Vasile Ureche, membru al Uniunii Astronomice Internaționale: „*S-au imaginat calendare solare mai precise decât cel gregorian [...] S-au propus mai multe proiecte de reformare a calendarului gregorian. Un proiect simplu și aparent convenabil propune ca toate cele patru trimestre ale anului să fie egale, având fiecare 13 săptămâni (91 de zile)* (subl. n.). *Prima lună a fiecărui trimestru ar avea 31 de zile iar următoarele două câte 30 de zile. În acest mod fiecare trimestru și fiecare an ar începe în aceeași zi a săptămânii. În anii simpli s-ar adăuga o zi suplimentară (de repaus) între 30 decembrie și 1 ianuarie, iar în anii bisecți două asemenea zile (una între 30 iunie și 1 iulie).*”¹⁰

⁷ Când spunem că ceva se află în parametri *optimi*, înțelegem că totul este în regulă, este perfect echilibrat.

⁸ Când *optăm* pentru ceva, înțelegem o alegere, o schimbare (schimbarea este sinonimă cu transformarea, iar simbolic este asemuită cu moartea). Tăierea împrejur la evrei se realizează în *a opta zi* de la nașterea pruncului băiat.

⁹ Sfinții Părinți ai Bisericii vorbesc despre *veacul al optulea*, ultima eră a lumii, care va veni după Judecata din Urmă. Acest al *optulea veac* este fără de sfârșit și nimic rău nu va intra în el. Evident, în acest context *veac* are sens de eră, epocă, și nu cel de *o sută de ani*, cum înseamnă în limba slavonă. De asemenea, Vechiul Testament amintește cum Dumnezeu spune că *ziua a opta* a săptămânii va fi sfântă (Levitic, 23; 39). *Ziua a opta* fiind duminica sau ziua Domnului. De aceea la creștini, săptămâna începe luni, și nu duminică.

¹⁰ Ureche, Vasile, *UNIVERSUL Astronomie*, vol. I, Editura DACIA, Cluj-Napoca, 1982, cap. 2 „Timpul și măsurarea lui”, p. 60.

Nu știm dacă Vasile Ureche a cercetat calendarul dacic, dar varianta expusă seamănă foarte mult cu propunerea noastră de calendar dacic. Chiar și așa, în calendarul domniei sale e mai ușor de calculat în ce zi a anului pică o dată oarecare, decât în actualul calendar gregorian, în care nu știm bine câte zile au lunile!

În rest, asemănările cu anul dacic, inclusiv cu cele două zile adăugate pentru corecție, sunt uimitoare. Toate acestea fac ca anul dacic să fi fost, nu numai pentru vremea lui, dar chiar și pentru vremea noastră, cel mai simplu și mai precis calendar, cu toată aparenta sa imprecizie și singurul capabil să înlocuiască calendarul gregorian, fără a produce disfuncții în desfășurarea acțiunilor.

Pentru mai multă credibilitate a celor zise până aici, să refacem câteva mici calcule, pornind de la datele pe care le avem conținute în Marele Sanctuar Circular (primul cerc = 104, al doilea cerc = 210, al treilea cerc = 84, absida = 34):

$210 : 84 = 2,5$. Dacă într-un an calendarul dacic e mai scurt cu 1,2422 zile decât Anul tropic, atunci în 2 ani va fi în urmă cu 2,4844 zile. Se vede că eroarea de calcul a dacilor este de 0,0156 zile ($2,5 - 2,4844 = 0,0156$), adică 22 min, 27 sec., 84 sutimi de secunde, față de calculele moderne.

$210:104 = 2,0192308$. Reprezintă numărul de zile adăugate în primul an bisect (al 3-lea an din ciclul de 4 ani).

$104:34 = 3,0588235$. Reprezintă numărul de zile adăugate în al 2-lea an bisect (al 4-lea an și ultimul din ciclul de 4 ani), în care, cum am mai spus, primii doi ani sunt simpli.

Desigur, s-ar putea obiecta că nu știm exact care era numărul de stâlpi de lemn din cercul numărul 3 al Marelui Sanctuar Circular din Sarmisegetuza. Noi ne-am bazat calculele pe cercetările lui Ioan Glodariu și coautorii lui¹¹, precum și pe cercetările lui Dan Oltean¹². Concluziile acestor cercetători sunt suficiente, clare și aduc argumente arheologice și științifice pentru susținerea celor afirmate.

Am observat că, în afara funcției calendaristice, Marele Sanctuar Circular are și alte funcții.

I. Una dintre aceste funcții este calcularea Anului Lumii dacic. Cum dovedim?

Astfel:

- o rotație completă a cercului 1 exterior din piatră (104 piese) reprezintă 2 ani.
- o rotație completă a cercului 1 exterior din piatră (104 piese) - 2 ani - este numărată de fiecare din cei 7 stâlpi (6+1) ai fiecărui ciclu (din cele 30 totale), ai cercului numărul 2 din stâlpi de piatră. Aceasta înseamnă că cercul numărul 2 (210 piese - 30 cicluri a câte 7 piese) execută o rotație completă la fiecare 420 ani.

- o rotație completă de 420 ani a cercului numărul 2 din stâlpi de piatră (210 piese) este numărată de fiecare din cei 84 de stâlpi de lemn ai cercului numărul 3. Aceasta înseamnă că cercul numărul 3 din lemn (84 piese) execută o rotație completă în 35.280 ani. Acesta este Anul Lumii dacic. Cercul de 84 de stâlpi de lemn este împărțit în patru, fiecare având 21 de stâlpi. Această împărțire ne arată anotimpuri

---

¹¹ Glodariu, Ioan, *Sarmisegetuza Regia, Capitala Daciei preromane*, Editura Acta Musei Devensis-Deva, 1996, pp. 118-119.

¹² Oltean, Dan, *Religia dacilor*, Editura Saeculum I. O., București, 2002, pp. 254-257.

egale ale Anului Lumii, cu două *echinocții* și două *solstiții*. Anotimpurile Lumii se schimbă o dată la 8820 de ani.

Absida nu este perfect orientată pe direcția răsăritului Soarelui la solstițiul de iarnă din 22 decembrie. Eroarea e prea mare¹³ ca să poată fi pusă pe seama neștiinței dacilor (erorile de amplasare a sanctualelor nu depășesc 5 grade și chiar și aceste 5 grade s-ar putea explica ca o medie a înclinației eclipticii. La punctul maxim ar fi 35 grade 23'47'', iar la punctul minim 23 grade 25'57''. Înclinația medie ar fi de 29 grade 25'47''. Este posibil ca dacii să fi calculat această medie, ceea ce ar rezulta diferența de 5 grade în amplasarea sanctualelor. Anticii știau aceste lucruri, așa că nu avem motive să credem că dacii nu știau).

Spre deosebire de Dan Oltean, noi am ajuns la o altă concluzie. Abaterea de 15 grade (deși măsurătorile noastre pe teren au dat o abatere de doar 6 grade) este făcută cu bună știință, în sensul că ne arată foarte precis că anul dacic începe la 22 decembrie, la solstițiul de iarnă, dar neamplasarea precisă a absidei centrale pe direcția răsăritului Soarelui la solstițiul de iarnă, ne arată nu o eroare de proiectare sau de construcție sau de măsurare, ci este o mărturie de credință zalmoxiană, că dacii nu se închinau soarelui (creației), ci se închinau Creatorului, unui zeu precum soarele, dar fără a fi confundat cu acesta. Zeul dacilor nu era reprezentat prin statui sau chipuri, ci era simbolizat prin soare. Cum soarele este unul, așa și zeul lor este unul; soarele dă căldură, lumină, viață și fără el nimic nu ar putea supraviețui, așa și fără lumina și căldura iubirii oferite de zeu lor, lumea ar dispărea.

Dacă geto-dacii ar fi fost politeiști, având aceiași zei ca grecii și romanii, atunci ar fi o enigmă (dacă nu o blasfemie) de ce latinii, după cucerirea Daciei, au dispus distrugerea sanctualelor din ansamblul de sanctuare de la Sarmisegetuza Regia. Templele închinatelor zeilor, cărora latinii oricum li se închinau, ar fi fost inutil de dăruit, întrucât cuceritorii le puteau folosi mai departe. Alta era situația dacă era un Zeu (sau mai mulți) complet diferit de Panteonul greco-latin. Același lucru s-a întâmplat și în Iudeea, unde Templul din Ierusalim, închinat Zeului Unic, a fost distrus complet. În Grecia, cucerită și ea de latini, niciun templu nu a fost distrus, aceasta pentru că aveau aceiași zei, cu aceleași funcțiuni, ca și romanii.

II. O a doua funcție a Marelui Sanctuar Circular ar fi cea profetică, în sensul că numerele conținute în stâlpi, pietre, combinate între ele în diverse variante, dau diferite alte numere. Credem că aceste numere sunt ani fatidici pentru istoria dacilor și a românilor. Singura problemă este că nu am găsit un an de referință sigur pentru a putea calcula anii ulterioari. Noi am găsit mai mulți ani de referință, dar nu putem ști care dintre ei ar fi cel adevărat. Poate niciunul, poate alt an pe care nu-l bănuim. O cercetare pluridisciplinară ar rezolva această problemă.

Noi propunem posibili ani de referință:

- cca. 84-82 î.Hr., când Burebista întemeiază puternicul regat geto-dac;
- cca. 44 î.Hr., când Burebista este asasinat;
- nașterea lui Hristos, *Soarele Dreptății*, cum este numit în Vechiul Testament (Maleahi, 3; 20) și în imnologia creștin-ortodoxă, sau *Zeul de aur* (hris = *aur* în limba

---

¹³ „15 grade” după Dan Oltean, *Religia dacilor*, Editura Saeculum I. O., București, 2002, pp. 260-261.

greacă și tos-teos = *zeu, Dumnezeu*). Soarele este asemănat cu aurul și invers, după cum Luna este asemănată cu argintul, și invers;

- cca. 88 d.Hr., când vine Decebal la putere;
- nașterea lui Zalmoxe, dar nu se știe când;
- alt moment astronomic, istoric sau de altă natură, momentan imposibil de

determinat.

Metodologia calculării:

Am folosit următoarele numere din Marele Sanctuar Circular:

104 (cercul exterior din piatră numărul 1)

210 (cercul din piatră numărul 2)

84 (cercul numărul 3 din lemn)

34 (absida centrală)

Am folosit diverse combinații de două, trei sau mai multe numere.

III. O a treia funcție a Marelui Sanctuar Circular ar putea fi de planetariu (deși datele nu sunt exacte, sunt foarte apropiate de cele moderne).

1. Soarele este Absida Centrală (34 piese, 21+13 stâlpi, respectă seria lui Fibonacci a numărului de aur. De exemplu: 1, 1, 2, 3, 5, 8, 13, 21, 34, 55, 89, etc.). Acesta este, după noi, și templul sau sanctuarul propriu-zis închinat divinității supreme, Zalmoxe. Este asemănător Sfântei Sfințelor din templul iudaic (unde doar Marele Preot intra acolo și doar odată pe an). Acest număr 34 se divide doar cu 1, 2, 17 și 34. Ar putea semnifica: la un an înveți să mergi, la doi ani înțarcarea copilului de către mamă, la 17 ani intrarea în maturitate, iar la 34 ani maturitatea deplină sau dreptul de a intra în absidă doar a preoților sau ucenicilor care au minimum 34 de ani. Ar putea avea desigur și o explicație spirituală, ar putea fi niște trepte de inițiere religioasă. După un an ești ucenic, după doi ani ești lăsat să aplici ce ai învățat, după 17 ani devii preot zalmoxian, cu dreptul de a învăța și pe alții, după 34 de ani poți deveni Mare Preot sau/și Rege.

Dar am putea considera și cele două numere 21 și 13 ca importante, ba chiar mai importante decât cele de dinainte, pentru că absida centrală este formată clar din două grupe distincte de stâlpi de lemn. O grupă conține 13 stâlpi, iar cealaltă conține 21 de stâlpi. Ce ar putea semnifica? La 13 ani băieții încep să învețe arta războiului, fetele se pregătesc pentru viața ce le așteaptă, iar la 21 de ani se termină perioada de învățare și devin stăpâni pe propria soartă, gata să ia viața în piept!

2. Mercur este cercul numărul 3, din stâlpi de lemn, în numărul de 84 de piese. Azi se știe că perioada de revoluție a lui Mercur în jurul Soarelui este 88 de zile.

3. Venus este cercul numărul 2, din stâlpi de piatră, în numărul de 210 piese. Venus are mișcarea de revoluție de 225 zile.

4. Terra este cercul numărul 1 exterior, din piatră (104 piese). Perioada de revoluție este de 365,2563604 zile (anul sideral), anul tropic 365,2422 zile.

IV. O a patra funcție ar fi aceea de a arăta zilele importante de peste an, legate de religie, de agricultură, de păstorit sau de orice altceva. Sărbătorile aveau ca punct de referință începutul anului dacic la 22 decembrie (Undrea) și în funcție de această dată se numărau 104 zile, 210, 84, 34 sau combinații ale acestora, de asemenea, cele patru momente importante ale anului, *solstițiile și echinocțiile*.

Acestea ar fi numerele după care am putea socoti sărbătorile:

104, 210, 84, 34, apoi 21, 42, 13, 8, 52, 26, 7, 17, 2 sau combinații din primele patru numere (104, 210, 84, 34) 364, 348, 328, 314, 294, 244, 222, 188, 138, 118.

V. *O a cincea funcție ar fi cea geometric-matematică.* Putem observa că trei rotații complete ale cercului numărul 2 de pietre fac 90 de cicluri a câte 7 zile și marchează 90 de pietre-săptămâni de pe cercul numărul 1 (ce are 104 pietre în total), restul până la 104 fiind 14 pietre-săptămâni rămase. Așadar, *trei rotații și restul 14 ne dau constanta „ π ” – 3,14.* Putem obține această *constantă „ π ”* și altfel: o rotație completă a primului cerc de piatră (104 pietre) înseamnă trei rotații complete ale cercului numărul 2 (adică 90 de cicluri a câte 7 zile) plus încă 14 cicluri. Avem iarăși 3,14, *constantă „ π ”*.

De asemenea, cercetările noastre au condus la observația că cercul numărul 2 va reporni din același loc de plecare cu cercul 1, după efectuarea a 52 de rotații complete (o rotație are 30 de săptămâni) adică după fix 1560 de săptămâni sau 30 de ani. Nu știm ce semnifică această perioadă de 30 de ani, posibil să fie o perioadă similară unui an (cele 52 de rotații sunt identice celor 52 de săptămâni dintr-un an) ce simboliza ori trecerea unei generații, ori maturitatea deplină a unui bărbat. Îl putem numi Micul An dacic al Lumii, spre deosebire de Marele An dacic al Lumii, care era de 35.280 ani¹⁴.

Credem că Marele Sanctuar Circular ar mai putea conține diverse raporturi și expresii matematice pe care însă nu le putem găsi încă. Cu siguranță însă, trebuie să fie. Construcția prin ea însăși conține toată știința dacilor din acea perioadă. Ei știau că latinii îi vor distruge, călugării zalmoxieni prorociseră aceasta, astfel că au vrut să lase în urmă Testamentul civilizației lor, cu toate cunoștințele lor. Rămâne ca o cercetare pluridisciplinară să aducă lumină în toate aspectele discutate până acum.

2. Anul zero - calcule finale

Așa după cum am aflat, Marele An dacic al Lumii avea valoarea de 35.280 ani. Multă vreme am căutat să înțelegem ce vrea să însemne acest număr. Încercarea de a-l lega de perioada precesiei Pământului se lovea de un impediment capital. Aceasta are aproximativ 26.000 de ani, valoare pe care sumerienii și babilonienii o cunoșteau foarte bine! Prin urmare, am conchis, la început, că 35.280 ani reprezintă un ciclu, denumit de noi Marele An dacic al Lumii. Singurul neajuns care încă mai stăruia era lipsa unui *T 0* (zero), de la care să putem măsura începutul acestui Mare An dacic al Lumii. Atunci, ne-am gândit la posibilitatea ca perioada precesiei să fi variat în timp (lucru neacceptat de știința oficială, care consideră că precesia nu a variat în timp). Noi, ca amatori, nu aveam niciun motiv să credem că ar trebui să fie mereu aceeași în decursul erelor geologice. Pământul crește în masă, datorită prafului cosmic și al meteoriților, cu câteva sute de mii de tone anual, însă în trecutul îndepărtat este posibil ca adăuga de masă să fi fost mult mai mare decât astăzi, întrucât planetele fiind în formare la acea

---

¹⁴ Acest Mare An dacic al Lumii era, în realitate, perioada precesiei Pământului pentru anul 58.331 î. Hr. La începutul cercetării noastre nu știam semnificația numărului 35.280, denumindu-l Marele An dacic al Lumii; ulterior, ideea că perioada precesiei Pământului nu poate fi, obligatoriu, mereu constantă, ne-a adus în situația de a considera că este posibil ca ea să varieze în decursul erelor istorice.

vreme, exista multă materie în sistemul solar, ce nu intrase încă în componența planetelor, acestea fiind încă mici, neavând dimensiunile din prezent. Creșterea masei stabilizează rotația în jurul propriei axe, rezultatul fiind micșorarea perioadei precesiei în timp și scurtarea ciclului zi-noapte. De exemplu, Jupiter se mișcă în jurul axei proprii în cca 9 ore, Saturn în cca 10,5 ore, Neptun în 17,24 ore și Uranus în 16,1 ore. Cu cât o planetă are o masă mai mare, cu atât se mișcă mai repede în jurul propriei axe.

Care este explicația precesiei Pământului?

Influența Lunii, care perturbă interacțiunea Soarelui cu Pământul, produce acest balans al axei Pământului, asemănător balansului unui titirez. Acest balans este mare când viteza de rotație este mică, și invers. Masa crescătoare a Pământului mărește viteza de rotație în jurul axei proprii, stabilizând-o și micșorându-i în același timp perioada precesiei. Aceste variații în timp ale precesiei generale fac ca Polul Nord Ceres să descrie *o curbă care nu se închide niciodată, un fel de spirală*¹⁵. Această curbă care nu se închide era mai mare în trecut și se micșorează pe măsură ce se apropie de vremea noastră, micșorându-se și în viitor¹⁶. Fără Lună, Pământul ar avea ziua de câteva ore. Prezența Lunii stabilizează rotația Pământului, însă, lucru curios, Luna se îndepărtează de Terra cu cca 3,75 cm pe an, efectul fiind creșterea vitezei de rotație a Pământului, scăderea duratei zilei și scurtarea perioadei precesiei. Creșterea masei Pământului, prin adăugarea prafului stelar și a meteoriților, este notabilă și ar trebui să ne gândim la faptul că istoricii consideră că într-o mie de ani se depune un strat de cca un metru. Astfel, datările arheologice se fac, în principal, după adâncimea la care se află îngropat un sit sau un artefact. Dacă vom calcula un metru grosime înmulțit cu suprafața întregă a Terrei, ne va da masa de praf adăunată în o mie de ani. Creșterea vitezei de rotație a Pământului, ca urmare a îndepărtării Lunii, este similară celui dispozitiv *yo-yo* care constă dintr-un fir de ață înfășurată pe un scripete. Când tragem de ață și lăsăm să cadă scripetele, gravitația va învârti scripetele din ce în ce mai repede. Atât de repede că scripetele va urca singur înapoi, înfășurând ața pe el. La fel se întâmplă și cu Luna. Plecând de lângă Terra, o va face pe aceasta să se rotească mai repede, precum scripetele *yo-yo*-ului.

Pentru calcularea precesiei în diferite epoci ale Pământului, se folosește *formula* lui S. Newcomb, astronom și matematician american de la începutul sec. XX. Cei ce doresc amănunțele matematice ale acestei formule pot vizita următoarea adresă de pe internet¹⁷.

Conform calculelor, avem următoarele date înscrise în tabelul¹⁸ 1. Se poate observa că perioada precesiei Pământului scade mereu și nu cu o valoare constantă. Atunci ne-am gândit că acel An dacic al Lumii nu este un ciclu, ci o *dată stelară* (ca sa parafrăzăm un cunoscut serial SF), o dată de referință, un *an zero*! Și care ar fi acel *an zero*, singurul în care perioada precesiei Pământului ar avea valoarea de fix 35.280 ani

¹⁵ Ureche, Vasile, *Universul- Astronomie*, Cluj-Napoca, Editura Dacia, 1982, pp. 103-114.

¹⁶ *Ibidem*, p. 106.

¹⁷ 1 1/2/03, **Understanding Precession of the Equinox: Evidence our Sun may be part of a long cycle binary system** by Walter Cruttenden and Vince Dayes. **Presented By:** Binary Research Institute (www.binaryresearchinstitute.org/bri/research/calculations/preedata.shtml), 3 decembrie 2010.

¹⁸ *Ibidem*.

Tabelul 1.

În trecut	Perioada precesiei	În viitor	Perioada precesiei
100.000 î.Hr.	46.193 ani	10.000 d.Hr.	24.697 ani
90.000 î.Hr.	43.574 ani	20.000 d.Hr.	23.694 ani
80.000 î.Hr.	40.955 ani	100.000 d.Hr.	17.887 ani
70.000 î.Hr.	38.336 ani	1.000.000 d.Hr.	4.760 ani
60.000 î.Hr.	35.717 ani		
50.000 î.Hr.	33.098 ani		
10.000 î.Hr.	26.980 ani		
150 î.Hr.	26.023 ani		

(dupa cca 10 luni, perioada ar scădea cu un an și ceva, așadar nu ar mai avea fix 35.280, ci 35.279 ani)?

Observăm că 35.280 ani se află, corespunzător, între anii 50.000 și 60.000 î.Hr., și că la 10.000 de ani perioada scade cu 2.619 ani, până în anul 10.000 î. Hr., când rata scăderii perioadei precesiei se schimbă.

Bibliografie

1. **Avram M., Brâncuș Gr., Bulgăr Gh., Ciompec G., Diaconescu I., Hristea T., Bogza-Irimie R., Șuteu F.** *Sinteze de limba română*, ediția a II-a, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1981.
2. **Balmuș E., Georgescu-Fuerea A., Kahane Z., Borănescu C.** *Dicționar Român-Francez*, Editura Științifică, București, 1967.
3. **Bantaș A.** *Dicționar de buzunar englez-român, român-englez*, Editura Științifică, București, 1973.
4. *** *Biblia*, Editura Societatea Biblică Interconfesională, 1988, ediție apărută cu binecuvântarea Patriarhului Teotist al Bisericii Ortodoxe Române și cu aprobarea Sfântului Sinod, printed by United Bible Societies UBS-EPF, 1992 – 55M.
5. **Ceram C. W.**, *Secretul hitiților - Descoperirea unui imperiu antic*, traducerea Andreea Boldura, Editura Aquila '93, Oradea, 2004.
6. **Charroux R.** *Cartea trecutului misterios*, traducerea Emil Coltofeanu, Editura Elit, Ploiești, 2000.
7. **Desunșianu N.** *Dacia Preistorică*, prefață Dr. C. I. Istrati, Editura Arhetip, București, 2002, reproducere în facsimil, Institutul de Arte Grafice, București 1913.
8. *Dicționarul explicativ al limbii române*, Editura Academiei Republicii Socialiste România, București, 1975.
9. **Drimba O.** *Istoria culturii și civilizației*, vol. I, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1985.
10. **Eliade M.** *Sacrul și profanul*, traducerea Brândușa Prelipceanu, Editura Humanitas, București, 1995.
11. **Eliade M.** *Istoria credințelor și ideilor religioase*, traducere și postfață Cezar Baltag, Editura Univers Enciclopedic, București, 2000.

12. **Greimas J. A.** *Dictionnaire de l' ancien francais: le Moyen Age*, Editura LAROUSSE, 1992.
13. **Glodariu I., Iaroslavschi E., Rusu-Pescaru A., Stănescu Fl.** *Sarmizegetusa Regia Capitala Daciei preromane*, Editura Acta Musei Devensis, Deva, 1996.
14. **Guțu G.** *Dicționar Latin-Român*, Editura Științifică și Enciclopedică, București, 1983.
15. **Hașdeu B. Petriceicu.** *Pierit-au dacii?*, Ediție îngrijită de Grigore Brâncuș, Editura Dacica, București, 2009.
16. **Iordan R.** *Dicționar român-german*, Editura Corint, București, 2006.
17. **Kernbach V.** *Dicționar de mitologie generală*, Editura Albatros, București, 2004.
18. **Kernbach V.** *Miturile esențiale*, Editura Univers Enciclopedic, București, 1996.
19. **Oltean D.** *Religia dacilor*, Editura Saeculum I. O., București, 2002.
20. **Vulcănescu R.** *Mitologie română*, Editura Academiei Române, București, 1987.
21. **Crudden W., Dayes V.** 11/2/03, *Understanding Precession of the Equinox: Evidence our Sun may be part of a long cycle binary system. Presented By: Binary Research Institute (www.binaryresearchinstitute.org/bri/research/calculations/precdata.shtml)*, 3 decembrie 2010.